

לשנָס מתנַים וְלעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים כְּשָׂרִים, כְּדִי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזֵּק בָּהֶם בְּצַדִּיקִים וּבַמַּחֲנֹת וּבַהַמּוֹנִים שְׁלוֹ. מַה הַטַּעַם?

מִשּׁוּם שֶׁהִפְרוּ תוֹרַתְךָ, וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ בְּנֵי הָעוֹלָם כְּרֹאוּי. אוֹתוֹ סוֹחֵר שֶׁהִיָּה מִחֲמַר אַחֲרֵיהֶם, אָמַר לָהֶם, בְּבִקְשָׁה מִפֶּה, שְׂאֵלָה אַחַת בְּרִצּוֹנִי לְדַעַת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּדְאִי שֶׁהֲדַרְךָ מִתְקַנֵּת לְפָנֵינוּ, שְׂאֵל אֶת שְׂאֵלְתְּךָ! אָמַר, הַפְּסוּק הִנֵּה אִם כְּתוּב יֵשׁ לַעֲשׂוֹת אוֹ נַעֲשֶׂה - הִיִּיתִי אוֹמֵר כֵּךְ. מַה זֶה עֵת? וְעוֹד, לַעֲשׂוֹת לַה', לְפָנֵי ה' הִנֵּה צְרִיךְ לַהֲיוֹת! מַה זֶה לַעֲשׂוֹת לַה'? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכַמְּה גִּוְנִים הֲדַרְךָ מִתְקַנֵּת לְפָנֵינוּ; אַחַד - שֶׁהִיִּינוּ שָׁנִים וְעָכְשׁוּ הָרִי אָנּוּ שְׁלִשָּׁה, וְהַשְׂכִּינָה כְּלוּלָה עִמָּנוּ. וְאַחַד - שֶׁחֲשַׁבְתִּי שְׁלֹא הִיִּיתְךָ אֵלָּא כְּמוֹ עֵץ יָבֵשׁ, וְאַתָּה רַעֲנָן כְּמוֹ זֵית. וְאַחַד - שֶׁיִּפֶּה שְׂאֵלְתְּ, וְהוֹאִיל וְהִתְחַלַּתְךָ אֶת הַדְּבָר - אָמַר.

פָּתַח וְאָמַר, עֵת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תוֹרַתְךָ. עֵת לַעֲשׂוֹת לַה', יֵשׁ עֵת וַיֵּשׁ עֵת. (קהלת א) עֵת לְאַהֲבָה וְעֵת לְשִׂנְאָה. עֵת הִיא לְמַעֲלָה, שְׂאוֹתָה עֵת הִיא סוֹד הָאֱמוּנָה. וְזוֹ נִקְרְאָת עֵת רִצּוֹן, וְזֶהוּ שֶׁהִתְחַיֵּב אָדָם לְאַהֲבָה לַה' תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו) וְאַהֲבַתְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְלִכֵּן עֵת לְאַהֲבָה, זֶהוּ עֵת שֶׁמְחַיֵּב הָאָדָם לְאַהֲבָה. וַיֵּשׁ עֵת אַחֲרָת שֶׁהִיא סוֹד שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרִים, וּמְחַיֵּב הָאָדָם לְשִׂנְאָה אוֹתָהּ וְלֹא יִמְשֹׁךְ לְבוֹ אַחֲרֶיהָ, וְעַל זֶה עֵת לְשִׂנְאָה, וְלִכֵּן כְּתוּב (ויקרא טז) דְּבַר אֵל אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ. (ובאין)

בְּזִמְן שִׁישְׂרָאֵל מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וּבְמַצּוֹת הַתּוֹרָה, אוֹתָהּ עֵת סוֹד הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִתְקַנֵּת בַּתְּקוּנִיָּה וּמִתְקַשֶּׁטֶת בְּשִׁלְמוֹת כְּרֹאוּי. וּבְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל מִתְבַּטְּלִים מִהַתּוֹרָה, כְּבִיכּוֹל אוֹתָהּ עֵת אֵינָה בַּתְּקוּנִיָּה, וְלֹא נִמְצְאָת בְּשִׁלְמוֹת וְלֹא בְּאוֹר, וְאֵז עֵת לַעֲשׂוֹת

וּמִשְׁרִיין וְאוֹכְלִסִּין דִּילִיָּה. מְאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּהִפְרוּ תוֹרַתְךָ, וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִי בָּהּ בְּנֵי עַלְמָא, כְּדָקָא יְאוּת.

הַהוּא טַיִיעָא דְהוּה טַעִין אַבְתְּרִיָּהוּ, אָמַר לֹון בְּמִטּוֹ מְנַיִכוּ, שְׂאֵלְתָא חֲדָא בְּעִינָא לְמַנְדַּע. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּדְאִי אַרְחָא מִתְתַּקְנָא קָמָן, שְׂאִיל שְׂאֵלְתְּךָ. אָמַר, הֵאִי קָרָא, אִי כְּתִיב יֵשׁ לַעֲשׂוֹת, אוֹ נַעֲשֶׂה, הוּה אָמִינָא הַכִּי. מְאִי עֵת. וְתוּ, לַעֲשׂוֹת לִי, לְפָנֵי יי' אַצְטְרִיךְ, מְאִי לַעֲשׂוֹת לִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכַמְּה גִּוְנִין אַרְחָא מִתְתַּקְנָא קָמָן. חַד, דְּהוִינָן תְּרִין, וְהַשְׂתָּא הָא אָנָן תְּלַתָּא, וְשְׂכִינְתָּא אַתְּפַלְלִית בְּהַדָּן. וְחַד דְּחִשְׁבִּנָּא דְלֹא הוּיָת אֵלָּא כְּאִילָנָא יַבְשְׂתָּא, וְאַנְתָּ רַעֲנָנָא כְּזֵיתָא. וְחַד, דִּיאוּת שְׂאֵלְתְּ, וְהוֹאִיל וְשָׂרִית מְלָה, אִימָא.

פָּתַח וְאָמַר עֵת לַעֲשׂוֹת לִי הִפְרוּ תוֹרַתְךָ. עֵת לַעֲשׂוֹת לִי, אִית עֵת. וְאִית עֵת. (קהלת א)

עֵת לְאַהֲבָה וְעֵת לְשִׂנְאָה. עֵת אִיהוּ לְעִילָא. דְּהִהוּא עֵת, רְזָא דְמַהִימְנוּתָא אִיהוּ. וְדָא אַקְרִי עֵת רִצּוֹן, וְהֵאִי אִיהוּ דְאַתְחַיֵּיב בְּרַ נֶשׁ לְמַרְחָם לִי תְדִיר, כְּמַה דְאַתְ אָמַר (דברים ו) וְאַהֲבַתְךָ אֶת יי' אֱלֹהֶיךָ, וְעַל דָּא, עֵת לְאַהֲבָה, דָּא אִיהוּ עֵת דְאַתְחַיֵּיב בְּרַ נֶשׁ לְאַהֲבָה. וְאִית עֵת אַחֲרָא, דְּאִיהוּ רְזָא דְאַלְהִים אַחֲרִים, וְאַתְחַיֵּיב בְּרַ נֶשׁ לְמַשְׂנָא לִיָּה, וְלֹא יִתְמַשֵּׁךְ לְבִיָּה אַבְתְּרִיָּה, וְעַל דָּא עֵת לְשִׂנְאָה, וּבְגִין כֵּךְ כְּתִיב (ויקרא טז) דְּבַר אֵל אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ. (והכא).

בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵיָתָא, וּפְקוּדֵי אוֹרֵיָתָא, הַהוּא עֵת רְזָא דְמַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא, מִתְתַּקְנָא בַּתְּקוּנָהָא, וּמִתְקַשֶּׁטָּא בְּשִׁלְמוּתָא, כְּדָקָא יְאוּת. וּבְזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל

הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִתְקַנֵּת בַּתְּקוּנִיָּה וּמִתְקַשֶּׁטֶת בְּשִׁלְמוֹת כְּרֹאוּי. וּבְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל מִתְבַּטְּלִים מִהַתּוֹרָה, כְּבִיכּוֹל אוֹתָהּ עֵת אֵינָה בַּתְּקוּנִיָּה, וְלֹא נִמְצְאָת בְּשִׁלְמוֹת וְלֹא בְּאוֹר, וְאֵז עֵת לַעֲשׂוֹת